

2022-12-05

Diarienummer

MN 2022/0078.2

Stefan Andersson
Miljöinspektör

Behovsutredning enligt miljöbalken 2023–2025 med tillsynsplan 2023 för miljönämnden

Förslag till beslut

Miljönämnden beslutar

att fastställa Behovsutredning enligt miljöbalken 2023–2025 med tillhörande tillsynsplan 2023 för miljönämnden.

Sammanfattning

Tillsynsplanen är miljöförvaltningens verktyg för att planera de kommande årens tillsyn. Planen ska grundas på en utredning av vilket tillsynsbehov som finns inom myndighetens ansvarsområde och baseras bland annat på register över verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Behovsutredningen ligger till grund för planeringen så att tillsynsarbetet kan bedrivas effektivt och ändamålsenligt. Behovsutredning och tillsynsplan ska uppdateras årligen.

I tillsynsplanen sker en prioritering av tillsynen utifrån de resurser miljöförvaltningen har till förfogande. Tillsynsplanen ska visa hur myndigheten har tagit hänsyn till den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.

Enligt miljö tillsynsförordningen så ska tillsynsmyndigheten med utgångspunkt i tillsynsplanen även upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för IED-anläggningar samt för verksamheter där det finns en utvinningsavfallsanläggning.

Behovsutredningen tillsammans med den framtagna tillsynsplanen visar att miljönämnden har ett underskott på tillsynsresurser motsvarande ca 4 700 timmar för att kunna utöva nödvändig tillsyn och uppfylla de krav som åligger nämnden enligt miljö tillsynsförordningen och gällande reglemente.

Miljönämnden föreslås besluta att fastställa Tillsynsplan 2022 med behovsutredning 2022-2024, samt fastställa upprättade Tillsynsprogram för IED-anläggningar respektive avfallshanterare.

2022-12-05

Diarienummer

MN 2022/0078.2

Underlag för beslutet

- MN tjänsteskrivelse 2022-12-05 Behovsutredning enligt miljöbalken 2023–2025 med tillsynsplan 2023 för miljönämnden med tillhörande bilagor, dnr MN 2022/0078.2.

Ärendet

Bakgrund

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska en operativ tillsynsmyndighet ha en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska sträcka sig över tre år och ses över minst en gång varje år.

En tillsynsmyndighet ska för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på den behovsutredning som avses i 6 § och det register som avses i 7 §. Av planen ska det framgå hur myndigheten har tagit hänsyn till den nationella tillsynsstrategin som avses i 3 kap. 19 §.

För att underlätta planeringen ingår även tillsyn enligt strålskyddslagen, lagen om tobak och liknande produkter samt lag om sprängämnesprekursorer i tillsynsplanen. För att ge en heltäckande bild av miljönämndens breda uppdrag inom miljöbalkens område innehåller tillsynsplanen även en redovisning av resurser som avsätts för olika former av miljöstrategiskt arbete, miljöövervakning, kvalitetsutveckling och digitalisering, samt deltagande i projektgrupper kopplade till samhällsplanering och infrastruktur.

Enligt 10 a § miljötillsynsförordningen ska tillsynsmyndigheten, med utgångspunkt i myndighetens tillsynsplan, även upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för varje verksamhet

1. som är tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med en verksamhetskod som är markerad med -i, eller
2. där det finns en utvinningsavfallsanläggning enligt 9 § förordningen (2013:319) om utvinningsavfall.

Föredragning

Förvaltningen har sammanställt en behovsutredning för åren 2023-2025 och en tillsynsplan för 2023. Utredningen baseras i huvudsak på tillsynsmyndighetens register över verksamheter som behöver återkommande tillsyn och den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken.

Förvaltningens samlade kunskap och erfarenheter har vägts in tillsammans med trend- och omvärldsanalys kring vilka områden som kan medföra ett ökat antal inkommande ärenden.

2022-12-05

Diarienummer

MN 2022/0078.2

I behovsutredningen och tillsynsplanen har tillsynen delats in i fyra kategorier:

- Styrd tillsyn
- Behovsprioriterad tillsyn
- Händelsestyrd tillsyn
- Skattefinansierat arbete

Tillsynsplanen är uppdelad i olika tillsynsområden och beskriver vilka områden som anses vara i störst behov av insatser under 2023, vilka mål och effekter man önskar uppnå, samt vilka metoder som kommer att användas.

Tillsynsplanen ska utgå från prioriteringarna i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken. Genom ändring i miljötillsynsförordningen har regeringen uppdragit åt Naturvårdsverket att i samverkan med övriga centrala tillsynsvägledande myndigheter se till att det finns nationella mål för tillsynen och en strategi för att uppnå de målen. Regeringsuppdraget syftar till att stärka tillsynen och adressera viktiga utmaningar som *likvärdig tillsyn, planering och genomförande av tillsyn, uppföljning av tillsyn och myndighetssamverkan*. Sammantaget innebär detta alltså en tydligare central styrning och uppföljning av miljö-nämndens ansvarsområden.

Den nationella tillsynsstrategin innehåller sju tillsynsområden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period. Vart och ett av dessa har inringade *fokusområden* med tillhörande *preciseringar* kopplade till sig. Till varje fokusområde finns ett *nationellt effektmål* för tillsynen.

Därutöver ska en avvägning även göras gentemot exempelvis de nationella miljökvalitetsmålen, prioriteringar i länet och Lunds kommuns program för social och ekologisk hållbar utveckling

Planeringen kan påverkas av inkommande ärenden såsom klagomål, ansöknings- och anmälningsärenden, projekt och remisser från andra instanser och myndigheter. Den tid som i verkligheten tas i anspråk för de olika tillsynsområdena kan således variera gentemot den lagda planen och leda till att det totala tillsynsbehovet avviker.

Förutsättningar

Miljönämndens ansvarsområden breddas och utökas kontinuerligt genom t.ex. tillägg och ändringar i lagstiftning. Till detta ska läggas statens införande av en nationell tillsynsstrategi. Därtill växer kommunen kraftigt och samhället genomgår en strukturomvandling som för förvaltningen innebär en successiv omställning till andra och nya tillsyns- och kompetensområden. Komplexiteten i lagstiftning och

2022-12-05

Diarienummer

MN 2022/0078.2

rättstillämpning kopplat till prövning och tillsyn enligt miljöbalken har ökat väsentligt, vilket tar allt större resurser i anspråk.

Förväntningar på förvaltningens deltagande i den sammanhållna samhällsbyggnadsprocessen, men även på deltagande i kommunens övergripande utvecklingsarbete samt olika utredningsuppdrag, innebär en ytterligare utmaning och ansträngning för förvaltningen med dess krympande resurser. En allt större andel av miljönämndens resurser tas nu i anspråk för arbetsuppgifter som inte kan finansieras med tillsynsavgifter.

Förvaltningens analys visar på en resursbrist avseende tillsyn över bl.a. förorenade områden och masshanteringsfrågor. Bristen blir alltmer påtaglig då arbetsbördan ökar i form av antal komplexa ärenden samt större efterfrågan av stöd och vägledning från förvaltningens expertkompetens internt i kommunen. Resursbristen medför redan idag längre tider för verksamhetsutövare att få återkoppling på granskning av provtagningsplaner och anmälningens ärenden.

Resursbristen påverkar även viktigt tillsynsarbete som syftar till att åtgärda bristfälliga små avloppsanläggningar samt tillsyn vid hästgårdar.

Miljöförvaltningen förväntas ha ca 20 handläggartjänster på heltid under 2023 för tillsynsuppgifter och tillsynsrelaterade uppdrag inom miljöbalkens tillsynsområde. Lite drygt 1 000 timmar per handläggare och år bedöms kunna avsättas för planerad tillsyn. Under 2023 planeras för ca 20 000 tillsynstimmar. Behovsutredningen tillsammans med den framtagna tillsynsplanen visar att miljönämnden har ett underskott på tillsynsresurser motsvarande ca 4 700 timmar för att kunna utöva nödvändig tillsyn och uppfylla de krav som åligger nämnden enligt miljötillsynsförordningen och gällande reglemente.

Sammanfattande konsekvensanalys

Regering och statliga myndigheter har höjt kraven avsevärt på de lokala tillsynsmyndigheterna. Miljönämnden förväntas kunna möta de krav som följer genom införandet av en nationell tillsynsstrategi. Miljönämnden förväntas också möta upp i kommunens interna arbetsprocesser och bistå med värdefull expertkompetens i den ambitiösa samhällsbyggnadsprocessen. Sammantaget kräver detta att miljönämnden tillförs mer resurser.

Beredning

Behovsutredning och tillsynsplan med tillhörande bilagor har beretts på tjänstemannanivå inom miljöförvaltningen.

2022-12-05

Diarienummer

MN 2022/0078.2

Barnets bästa

Behovsutredningen och tillsynsplanen är viktiga styrdokument som säkerställer att miljönämnden avsätter resurser och riktar verksamheten mot tillsynsområden som är särskilt viktiga ur ett barnperspektiv, t.ex. hälsoskyddstillsyn vid förskolor och skolor men även ett tydligt fokus riktat mot kemikalieanvändning som kan påverka barns hälsa på ett negativt sätt. Tillsynsplanen syftar som helhet till att tillförsäkra att barnets bästa tillgodoses och skyddas på ett ändamålsenligt sätt.

Ekonomiska konsekvenser

Tillsynsplanen för 2023 bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser med avseende på tillsynsorganisationens möjligheter att utöva tillsyn över de tillsynsobjekt som bedriver verksamhet i kommunen.

Förvaltningen vill dock uppmärksamma om att nämndens ansvarsområden breddas och utökas kontinuerligt, komplexiteten i lagstiftning och rättstillämpning i prövning och tillsyn ökar också. Till detta ska läggas statens införande av en nationell tillsynsstrategi som får genomslag i verksamheten fr.o.m. 2023.

Förvaltningen kan få svårt att möta upp mot kommunens förväntningar på deltagandet i den sammanhållna samhällsbyggnadsprocessen samt olika utredningar, uppdrag som innebär en utmaning och ansträngning för förvaltningen med dess krympande resurser. Miljönämnden behöver därför tillföras mer resurser.

Björn Berséus
Miljödirektör

Stefan Andersson
Förvaltningssamordnare

Beslutet skickas till

Miljöförvaltningen